

RENAIXENSA

DIARI DE CATALUNYA

REDACCIO Y ADMINISTRACIO, Xucá, 13. — TELEFONO, 1.50

Publica una edició diària y regala cada setmana a sos subscriptors una Revista Literaria y un Folletí de 16 planas cada un.

Barcelona, 2 pessetas, al mes.—Espanya, 6 id., trimestre.—Antilla, 10 id.—Extranger, 12 id.—On número, 10 cèntims.

Sant del dia: SANTA BIBIANA, ADRIA, PAULINA y AURELIA, màrtirs. — *Sant de demà* SANT FRANCISCO XAVIER, confessor y SANTA MAGINA — *Quaranta horas:* Continúan en la iglesia de Sant Sever. Se descubreix á dos quarts de vuyt del matí y 's reserva á dos quarts de sis de la tarde — *Cort de Maria:* Avuy se fa la visita á la Mare de Deu dels Angels, en sa iglesia privilegiada, 6 en la del Pí.

Observatori meteorològich de la Universitat.—Dia 1 Desembre de 1896.

Horas d' observació: 9 del matí; 3 de la tarde. Barómetro á 0° y al nivell del mar: 763'56; 760'57 — Temperaturas. — Máximas: 17'5 sol; 15'9 sombra — Mínimas: 10'9 — Termómetro tipo: 122 130 — Grau d' humitat: 86'5 93'6 — Pluja en 24 horas: mm. 0'10. — Aigua evaporada en 24 horas: 0'30 — Vents. — Direcció: E; OSO. Velocitat per 1": 0'4; 2'1 — Estat del cel: Cubert; Plujós. — Nuvols. — Classe: Nimb. cu.; Nimb. — Cantitat: 1'0; 1'0 — Graus del oxímetro: 0; 0. — Observacions particulars: ». — Lo Director, E. Lozano.

LA REUSENSE

GRAN SOMBRERERIA DE CARLOS PUIG

Carrer del Call, núm. 19

ANTIGA CASA ARGEMÍ

ELEGANCIA

ECONOMIA

En aquest establiment s' hi troba tota mena de barrets de confecció garantizada y de tots preus

Sucursal á Reus: Arrabal de Santa Agna, 17.

Espectacles publichs.

TEATRO PRINCIPAL.—Avuy no hi ha funció — Lo dijous pròxim REINA DE Córcega, COMO ESTÁ EL ARTE, EL CZAR EN BARCELONA. — Dissapte y diumenge tarde y nit, grans funcions.—Se despatxa en contaduría SENSE AUMENT DE PREU.

GRAN TEATRO DEL LICEO.—Avuy dimecres, 8^a d' abono.—Par. — La preciosa ópera FALSTAFF.—Sillons desde la fila 14.ª ab entrada, 5 ptas.—Dissapte MEFISTÓFELE

TEATRO CATALA.—ROMEO. — Avuy dimecres, Societat Cervantes. — Gran funció de broma.—L' AMICH MOLAS (3 actes) y LOS HUGONOTES 2 actes).—A dos quarts de nou.—Entrada 1 pta. — Al segon pis, 2 rals. — Demá Tertulia Catalanista. SENYORA Y MAJORA y LOS

CANTIS DE VILAFRANCA.—Divendres benefici de la aplaudidíssima primera actriu D.ª Concepció Ferrer **LA ESPOSA DEL VENGADOR** y **QUI COMPRA MADUIXAS**.

Próximament grandíós aconteixement teatral.

TEATRO DE NOVETATS.—Avuy no hi haurà funció. — Dissapte debut de la companyia dramática de D. Antoni Tutau, de la que forman part las primeras actrius D.ª Carlota de Mena y D.ª Concepció Palá y 'l primer actor D. Frederich G.^a Parreño ab lo drama **ADRIANA LECOUVREUR**.—Se despatxa en contaduría.

ELDORADO.—**TEATRO DE CATALUNYA.**—Exit cada vegada més brillant de la nova companyia.—Avuy dimecres: **LA VERBENA DE LA PALOMA**.— **EL DUO DE LA AFRICANA**, per la Sra. Cubas y Srs. Pinedo, Soler y demés.— **EL MUNDO COMEDIA ES Ó EL BAILE DE LUIS ALONSO**, lletra de Xavier de Burgos, música del mestre Geroni Gimenez. — **EL MONAGUILLO**, per Lluïsa Campos — A dos quarts de nou.— Demà dijous, estreno á Barcelona del sainete **FRICH LAS MUJERES**, ab assistencia de sos autors, Srs. Xavier de Burgos y mestre Geroni Gimenez

NOU FRONTÓ BARCELONÉS

Inauguració demà dijous, 3 de Desembre de 1893, á dos quarts de quatre de la tarde.— Gran partit de pilota á benefici dels ferits del exèrcit que defensa l'honor patri á Cuba y Filipinas.—Se jugará á 40 tantos entre 'ls notables pelotaris **BLAUS: MUCHACHO y TANDILERO**, contra **BLANCHS: BELOQUI y GURUCEAGA** — Preus y condicions per cartells.

Nota. — Las localitats pera aquest partit se venen en lo Centro Militar de classes passivas y activas, Rambla de Canaletas, núm 11, primer, fins al dimecres, á las 6 de la tarde y 'l dijous en las taquillas del Frontó Barcelonés.

FRONTÓ CONDAL. — Avuy dimecres, á dos quarts de quatre de la tarde.—Partit á 50 tantos.—Preus ordinaris.

FRONTÓ CONDAL. — Demà dijous, dia 3 á dos quarts de quatre de la tarde. — **PARTIT EXTRAORDINARI** á 50 tantos, entre 'ls notables pelotaris **VERMELLS: PORTAL y PEQUEÑO DE ABANDO**, contra **BLAUS: IRUN y CHIQUITO DE ABANDO**, sacant los dos bandos del cuadro set y mitj.—A continuació quiniela ó partit de joves. — Preus y condicions per cartells.

Diversions particulars.

TERTULIA CATALANISTA. — Teatro Romea. — Escullidíssima funció pera demà dijous, 3, dia de Moda. — 1.ª de la 3.ª Sèrie. — Repetició de la funció del benefici de D. Iscle Soler, composta de las aplaudidas comedias **SENYORA Y MAJORA** (3 actes) y **LOS CANTIS DE VILAFRANCA**.—Vales á pesseta en El Ingenio, Raurich, 6; Sombrerería Gili, Hospital, 16, y demés llocs de costum.

BARCELONA

Las tristíssimas consecuencias de tants anys de política imprevisora venen sentintse cada dia ab major forsa, y entristeix l'esperit més disposat á véureho tot de color de rosa, lo girar la vista endarrera y recordar lo temps que porta Espanya de la anguniosa situació creada per las duas insurreccions cubana y filipina.

No hi ha que parlar de la primera. Pero fins la segona, que un temps cregué tothom insignificant y sense més importancia que la d'un avís pera aconteixements més graves en lo pervindre, que pobre Espanya si encara tinguessin major gravetat!; fins la segona, que als quinze dias de iniciada doná 'l Govern y la premsa ministerial y patrioter per acabada per complert; fins la segona,

que considerava tothom de curta durada, afirmant las personas que passavan per més coneixedoras del país que no duraria més temps que 'l que triguessin los reforsos enviats pera sofocarla, fa més de tres mesos que comensá, y si no pot dirse que está com los primers días, es no més porque aquí no se sap de fi-xo ni com estava llavoras ni com está realment en la actualitat.

Lo que sí sabém es que al embarcarse en aquest port lo general Polavieja cap á Manila, se feu una opinió molt general la de que al arribar á aquella capital trobaria dominada la insurrecció, essent necessari son concurs més que pera l' efecte de la pacificació material, pera evitar que rebroti y pera acabar ab tot lo que pogués ab lo temps donar una nova forsa als elements separatistas. Aixís ho deyan molts, y aixís ho doná á entendre, manifestant que ho esperava, lo mateix senyor Cánovas del Castillo. No obstant, un d' aquestos días, avuy ó demá, arribará á Manila lo nou segon cabo de Filipinas, futur Gobernador general del arxipélach, y la insurrecció segueix si fá no fá ab los mateixos caràcters, apareixent encara de ben difícil fixació lo dia de la tant desitjada pau.

Y no es lo pitjor que fins ara s' hagi fet relativament tan poch. Lo més trist es que no hi ha verdaders motius pera esperar confiadament que 'l general Polavieja conseguixi desseguida molt més de lo que ha fet lo general Blanco. Es de suposar que aquest ha fet tot lo que ha pogut y sapigut pera dominar la insurrecció, com es de creure que ho farà lo nou general; pero hi ha dificultats abias que no hi poden gran cosa las condicions dels generals. Lo que está passant á la isla de Luzón, com á la de Cuba, ho demostra prou fins á la evidencia.

Donadas las condicions d' home enérgich, moralisador y actiu que 's donan al general Polavieja, podria ser que si aquest senyor hagués governat molts anys l' Arxipélach no l' hagués sorprés la insurrecció. Avuy, la dificultat de vencer tants elements acumulats ha de ser molt grossa, y complicada com está la situació, fanatisats los insurrectes, interessats com se veu que están en la continuació del nou estat de cosas ab l' aixecament creat, no es tasca fácil pera cap general la de la pacificació de Filipinas.

Ha de ser principalment cuestió de temps y de molt temps. Per aixó creyém molt possible que de la mateixa manera que han hagut de tenir un desengany los que esperavan que ho trobaria tot llest lo general Polavieja al arribar á Manila, se 'n emportin un altre encara més gros los que pensan que te de esser cuestió de vuyt días pera 'l nou general la pacificació completa de las islas Filipinas.

En la sessió de la Diputació provincial se doná compte d' una proposició pera crear un Sanatori abont s' hi puguin albergar los malalts y ferits de las campanyas de Cuba y Filipinas, baix los auspicis de la Diputació y l' Ajuntament, nombrantse una comissió mixta de las duas corporacions pera portar á cap lo projecte, compromentse la Diputació á encabessar la suscripció ab cent mil pessetas, entregantne per lo prompte 35.000 per compte del pressupósit vigent y las altras 65.000 consignantlas en lo vinent.

La comissió pera tot lo referent á aquest assumpto 's compondrá dels senyors bisbe de la diócessis, capitá general y governador civil com á presidents honoraris; president efectiu, lo que ho es de la Diputació senyor Sard; vice-presidents, los senyors Nadal y Collaso; secretaris, lo diputat senyor Buhigas y 'l tinent de alcalde senyor Rubio, y vocals, lo diputat provincial y vice-president de la co-

missió provincial senyor Rocafort, los presidents de las comisiones de Foment, Gobernación é Hisenda de la Diputación y del Ayuntamiento, lo diputat senyor Vidal y Valenciano y 'l regidor senyor Blanch.

Lo senyor Batllés proposá una adició pera que 's donés entrada en la comissió als diputats provincials per la capital, que després fou retirada, aprobantse després per unanimitat la creació del Sanatori pera 'ls ferits y malalts procedents de Cuba y Filipinas.

—En lo carrer de Valencia número 344, á la dreta del Passeig de Gracia, hi ha obert una botiga d'apotecari nostre benvoigut company en Joan Durán y Espanya. Los llassos d'amistat y companyonatge que 'ns lligan ab l'amo del nou establiment y 'ls no menos íntims que 'ns uneixen ab lo distingit arquitecte Lluís Domenech y Montaner, director de la instalació, no son bastants en lo cas present pera que deixém de reconeixe ab quin bon peu ha montat en Durán lo seu establiment. Baix lo punt de vista artístich res hi ha planyut, oferint lo conjunt un aspecte ensemps rich y elegant, quinas qualitats unidas al ayre modern de la instalació fan que un no 's cansi de contemplar los variats y lógics detalls de la ornamentació, que está en sa part essencial composta d'uns armaris baixos ab prestatges, tot de fusta de cedre en son color natural, afectant la decoració formas tretas de la flora medicinal, especialment de la familia de las malvas, del acónit y de las compostas en general, acompanyats per lo simbólich serpent caragolat pel bastó d'Esculapi.

Entre 'ls armaris y 'l fris del sostre hi ha un fons de tapís, compost ab fullaraca de falsías y falgueras y contenint los diagramas de las familias botánicas medicinals més conegudas, ab flors coloridas del natural y artísticament estilisadas. Filacterias ab los noms llatins dels exemplars acompanyan las flors y en lo fris s'hi llegeixen uns versículs de la Bíblia apropiats al exercici de la farmacia.

Com havém dit, en tots los detalls s'hi veu la má d'en Domenech y Montaner, puig desde 'l lletrero forá fins á las tancas dels armaris tot porta son genial segell.

La fusteria y talla á cárrech dels germans Viladevall fan ressaltar lo mérit del projecte, aixís com lo pintor y dorador don Marcell Gelabert y 'ls lampistas senyors Miret y Assens autors dels aparells de llum entre 'ls quins despunta per sa novetat la farola central de la botiga, que es verdaderament monumental. Los marbres á cárrech dels germans Juyol y 'ls metalls fets per Manuel Ballarín arrodoneixen l'hermós conjunt de tal manera que no es exagerat afirmar que la farmacia d'en Durán y Espanya es una de las mellors montadas de Barcelona.

Aixís ho reconegueren unánimament las distingidas personalitats convidadas al acte d'inauguració, quinas pogueren igualment apreciar lo grau d'avens y de perfecció á que ha arribat la instalació de la botiga en sa part técnica. Lo delicat obsequi que 'l company Durán oferí a sos antichs confreres de la prempsa fou presidit per lo respectable catedrátich doctor Torá, qui feu l'elogi de la capacitat y mérits de son ex-deixeble, pregant als representants de la prempsa que allí hi havia que fessin constar los desitjos que abrigava de que la més gran prosperitat presidís la empresa á que en Durán se llensava. Aquest s'esforzá en ensenyar á sos amichs y confreres la escrupulositat ab que havia procedit en quant se refereix als medicaments y á sa depurada obtenció, divent fer constar

lo content que estava de la fraseria y cristalleria de Rubert germans, laboratori artistic industrial y Gibarró, y de la caldereria de Mr. Henri d' Aubigny.

Tots los concurrents se convenceren de la perfecció y netedat ab que la farmacia Durán pot servir al públich, al que recomaném no deixi d' utilisar sos serveys, quan convinga, segur de que quedarà satisfet del tot.

—Escullida es aquesta setmana la Exposició Parés. Cridan en lloch preferent la atenció los quadros d' en Joseph Masriera un dels mestres del paisatge, entre 'ls que coloquém en primer terme 'l que representa la Riera de Llavanes, pintat de má mestra y ple d' una poética vaguetat qu' encisa. També son molt notables las duas vistas de Sant Hillari y 'l panorama de Barcelona pres desde Sarriá.

Ramir Lorenzale hi te una *Sortida del Ball*, de molt mohiment, correctament dibuixada y de factura molt elegant, oferint lo segell de distinció que campeja en totas las sevas obras.

Triadó 'ns ofereix una apuntació de la platja de Cadaqués d' entonació real y molt agradable.

També hi resultan dos magnífichs grupos de flors pintats sobre satí per la senyora A. Ferreras distingintse particularment lo grupo dels crisantemas y clavells per sa gran veritat y per la distinció de la pinzellada.

L' impressionista Mir hi presenta una vista de la montanya de Monjuich dominant lo port. Está tractada á grans masses y s' hi notan qualitats d' artista que altrás vegadas havém celebrat.

Joseph Sancho hi te cinch obras, ab figuras, recomanantse principalment las tituladas *Los convictos*, *Burlador burlado* y *Cogedor cogido*: en la primera hi ha un pensament filosófic y, per lo tant, l' obra resulta simbolista, representant lo fondo convenciment ab que la Fé ampara al agonitzant quan l' abandona la Ciencia, impotent pera salvar la materia. En totas aquestas obras lo dibuix es á nostre entendre, superior al colorit, ab tot y que's nota desembrás en la factura.

Finalmant los quadrets d' Emili Casals, nos parlan d' un pintor que sab acabar sas obras, quan li plau.

D' escultura hi ha un relleu decoratiu representant la Anunciació que ja havia figurat en la passada Exposició y en lo que's recomana molt especialment per son dibuix y per sa execució la obra de talla, molt superior al baix relleu.

—Lo diumenge passat tingué lloch en un dels salons del Restaurant de Fransa 'l banquet que anyalment celebra la Associació d' Enginyers Industrials de Barcelona. Hi assistiren bon número de socis, regnant entre ells la més gran expansió y alegría, fent vots fervents pera la unió y companyerisme de la classe aixís com per la prosperitat y bon nom de la carrera. Se pronunciaren alguns brindis per los senyors Madrid, Dávila, Rull, Escuder, Armenter y Gonzalez Frossard, y al terminar, lo senyor Rull dedicá un sentit recort als soldats espanyols que's troban á Cuba y Filipinas.

—Lo passat diumenge tingué lloch en la *Associació Popular Regionalista* la festa dedicada als autors premiats en lo primer dels concursos que tracta de celebrar sovint pera aficionar al jovent al conreu de la literatura catalana. L' acte comensá ab un discurs del president Sr. Marsans, dedicat á demostrar los motius que havían inspirat á la *Associació* á fundar sos concursos literaris. A continuació los socis Srs. Mallofré, Vallés, Delclós y Clurana llegiren poesias dels mes distingits poetes de nostre renaixement.

Lo secretari D. Joseph M.ª Monfort llegí la memoria acostumada y 'l veredict del Jurat, passant totseguit á obrir los plechs corresponents á las poesias premiadas. Lo senyor Ribas y Carreras de Blanes resultá guanyador del premi per sa valenta poesia *Llibertada*, que fou llegida per D. Joseph Gibert; D. Joseph M.ª Soler y Soler guanyá l' accésit per sa composició *A la Llibertat de Catalunya*, llegida per lo Sr. Monfort, y D. Amadeu Tous, obtingué la menció honorífica, per sa poesia *¡Llibertat!* que fou llegida per son autor.

L' acte acabá ab un patriótic parlament de gracias llegit per D. Joseph Morera y Borrás.

La nombrosa y lluhida concurrencia que assistí á la festa aplaudí fortament á tots los que hi prengueren part, sobre tot las poesias premiadas.

—Diumenge á la tarde assistirem á un concert organísat per la notable pianista senyoreta Montserrat Sampere.

La música interpretada en aquesta sessió fou exclusivament d' autors catalans, figurantli obras instrumentals y vocals.

La senyoreta Sampere executá al piano una *cansó de bressol* de la senyoreta Casagemas, una *sonata* d' estil sever de Sanchez Gavanyach, una sentida composició titulada *Vora 'l torrent* de Font (D. Eusebi), un inspirat *cuento* de Vives, *Ayres espanyols*, composició brillant de Costa, y *La Pastoreta* (glosa) de nostre company de redacció senyor Rodriguez Alcántara. Totas foren interpretadas per la senyoreta Sampere d' una manera acabada, demostrant una vegada més que no en vá fou agraciada ab la medalla d' or en lo Conservatori del Liceo. La senyoreta Sampere te ánima d' artista: al interpretar la música, fa us de tots los recursos del mecanisme, més ahont encanta es en la manera de identificarse ab l' estil peculiar de cada obra. Aixó tingueren ocasió de notarho personalment los autors de la música que ella executá y que estavan presents al acte.

Distingits artistes de cant y professors de música desempenyaren la part restant del programa, entre quins intérpretes recordém al tenor senyor Ribas, als mestres senyors Font (D. Joseph) y germans Martínez (violinistas), fentnos entir un magnífich *duo* de la ópra *Artus* del mestre Vives, composició d' alt vol que cridá la atenció dels inteligents per son color dramátich, *La Palma*, cansó de carácter popular de Sanchez Gavanyach, la inspirada *Cansó de Maig* de Borrás de Palau, una romansa de *El Rapto* de Nicolau, y las originals y ben escrites composicions pera instruments de corda y piano dels mestres Martínez Imbert y Candi, del primer, *fulla d' àlbum* y *scherzo*, y del segon *Desconsol* y *consol*.

La distingida concurrencia que assistí al concert felicitá als autors de la música interpretada y á quants hi prengueren part, comensant per la senyoreta Sampere, á quals travalls d' organisació 's va deure que 's vejessin reunidas en un sol programa tantas firmas de músichs de la terra.

—La Obra de Bonas Lecturas celebrarà demá sas acostumadas reunions mensuals en lo Saló de Juntas de la Parroquia Major de Santa Agna.

La de las senyoras comensará á las onze del matí y en ella las dirigirá la paraula 'l senyor President de la Obra.

A dos quarts de set de la tarde comensará la dels senyors, en la que, además de parlarse dels assumptos de la Obra, 'l senyor don Benet Pomés continuarà tractant lo següent tema: «Algunas ideas sobre la premsa y la revolució».

Després se repartirà entre 'ls concurrents lo Butlletí de la Obra y Repertori de Bonas Lecturas.

Poden assistir á aquesta reunió tots los senyors que s' interessin per los fins de la Obra.

—En la darrera sessió celebrada per la Junta de socorros del Centre Militar de Classes Passivas y Activas s' acordá auxillar ab una pesseta diaria, fins que s' aclareixi sa situació, als soldats inútils del exércit de Cuba Jaume Pí y Torres, natural de Matadepera, que s' embarcá com á voluntari al Brasil; Francisco Ribas y Coll, de Figueras, que essent en una guerrilla va caure de cavall quedant ferit; Joseph Gibert y Alcaraz, de Valencia, que serví á Melilla y després á Cuba y que 's veu obligat á portar crossas, y Joan Dalmau y Saperas, de Las Corts de Sarriá, tornat per malalt.

—La Societat Barcelonina Protectora d' Animals y Plantas ha acordat que en lo solemne acte de distribució de premis, que 's verificará 'l dia de la Ascensió del Senyor de 1897, se confereixin com en anys anteriors, per los següents actes meritoris:

A la persona que reculleixi y millor cuydi animals inutilisats pera 'l treball.

Al cotxer y al carreter que condueixin millor lo bestiar ab menos cástich.

Al mosso de las Escuadras per lograr la millor observancia de la lley de Cassa.

Al guardia civil per lograr la millor observancia de la esmentada lley.

Al carrabiner per lo mateix objecte respecte á la lley de pesca.

Al guardia municipal que més s' esmeri en fer cumplir los articles de las Ordenansas municipals respecte á la índole de la Protectora.

Al individu del exércit que més se distingeixi en lo tracte del bestiar posat á son cuydado.

Al individu del ordre públich que més s' esmeri en fer cumplir qualsevol lley ó altra disposició análoga als fins que la Protectora persegueix.

Al guarda del Parch ó dels jardins públichs que acrediti haver perseguit més cassadors furtius, tant de rossinyols com d' altres aus, y evitat s' introduheixin en los parterres y plantacions de dits llocs ab detriment dels mateixos.

Los premis destinats á las composicions literarias se publicarán oportunament.

—La Junta d' Instrucció pública de la provincia de Barcelona ha pres los següents acorts:

Expedir lo certificat que, referent á pagos, reclama l' alcalde de Santa Eugenia de Berga.

Comunicar á donya Carme Ferrer y Rojals que per Real ordre ha sigut jubilada per impossibilitat física.

Remetre á don Tomás Vives, mestre de Sasoliveras lo plech que, á aquest efecte, envía la Junta provincial de Girona.

Facilitar al Rectorat la relació que reclama, relativa als concursos de Mars y Setembre del 95 y Mars de 1896.

Demandar informe á la Junta local de Sant Mateu de Bages sobre l' edifici- escola que radica en l' agregat Saló.

Demandar informe á la Junta local en plé de Santa María de Miralles sobre 'l cambi, que 's preté dur á cap, de la Escola pública de dit poble.

Reclamar lo títul administratiu de donya Josepha Pinar y Sánchez pera di-

llicenciarlo en deguda forma, per haver sigut nombrada per la Direcció general mestra de la escola vacant de Tiana, per falta de pago de sos habers en la escola d' Abella de la Conca, en virtut de lo disposat en la Real ordre de 14 de Mars de 1893.

Significar á la mestra de Graneras, senyora Amat, que l' habilitat del partit ha cobrat ja l' import del complement y pot per tant passar á recollir lo que acrediti.

Reclamar al exmestre de Montseny, senyor Llovera, la copia del compte que obra en son poder.

Dir al alcalde de Cabrera d' Igualada que no s' accepta la mestra interina que nombrá la junta local.

Nombrar mestra interina de Viver á donya Antonia Orellana y Torres.

Proposar al Rectorat, per medi de ternas, mestre interí pera Ripollet y mestra interina pera Corcó, quinas escolas han quedat vacants per mort del mestre senyor Bausá y de la mestra senyora Costa, respectivament.

Queda enterada la Junta de que la Direcció general ha nombrat á donya Assumpció Nieto, auxiliar de párvuls de Sant Martí de Provensals, en virtut de concurs.

De que á Suria s' ha encarregat de la Escola l' auxiliar senyor Surroca, sens perjudici de resoldre lo que procedeixi en justicia.

De que á Badalona y Olena s' han celebrat exámens en las Escolas públiques.

De que á Saldes, lo mestre del agregat Aspá va á obrir classe de nit de grans y á celebrar exámens, segons participa l' alcalde.

Y finalment, la Junta acordá quedar enterada d' una instancia del mestre de Riudeperas, don Fermí Marín.

—Lo dissapte de la present setmana debutará en lo Teatro de Novetats ab lo drama de Ventura de la Vega *Adriana Lecouvreur* una companyia dramática dirigida pel primer actor y director don Antoni Tutau, de la qual forman part las primeras actrius donya Carlota de Mena y donya Concepció Palá y 'l primer actor don Frederich García Parreño.

—Lo *Boletín oficial* de diumenge conté: Real ordre del ministeri de la Governació declarant netas las procedencias d' Alexandria.—La secció de Vigilancia del Govern civil mana buscar y detenir al processat Miquel Florit y Camps, de 26 anys.—Acorts d' Ajuntaments y providencias judiciales.

—Lo *Boletín oficial* d' abir conté: Reals ordres circulars del ministeri de la Guerra agrahint diferents rasgos patriótics realitzats en benefici del exércit per algunas entitats y particulars —Real ordre del ministeri de la Governació declarant netas las procedencias de Damietta (Egipte). —La Direcció general de Instrucció pública anuncia la vacant en la facultat de Farmacia d' aquesta Universitat de la cátedra de Química orgánica aplicada á la Farmacia, dotada ab 3.500 pessetas anyals, la qual ha de provehirse per concurs d' antiguitat.

—A un colega de Manresa li escriuben de Sant Joan de Vilatorrada que 'l diumenge passat, mentres s' estava celebrant un ball en la sala anomenada *del Climent*, se barallaren per rivalitats amorosas dos joves molt coneguts en aquella localitat.

La circumstancia de ser un d' ells vehí de Callús feu que hi prenguessin part altres joves d' aquesta població que 's trobavan al local, originantse d' aquella

una disputa que á bon segur hauria acabat en baralla general, ó quan menos colectiva, de no haverhi intervingut algunas respectables personas.

Sembla que no es aquesta la primera ni la segona vegada que á Sant Joan ocorren fets per l'estil del que acabém de parlar, per lo qual nos permetém cridar la atenció de las autoritats, á fi de que, per tots los medis, se procuri evitar la repetició dels mateixos.

—Lo governador, senyor Hinojosa, ha tornat á donar ordres molt enérgicas á la policia pera que's persegueixin las partidas de jochs prohibits.

Lo quefe de vigilancia, senyor Plantada, sorprengué una partida dels prohibits en una cerveseria del carrer de la Estrella de Gracia. La policia s' incautá de 147 pessetas y detingué al amo del establiment y á trentadós punts, que foren posats á disposició del Jutjat.

—La Academia y Laboratori de Ciencias Médicas de Catalunya celebrará sessió ordinaria avuy á dos quarts de deu del vespre. Lo Dr. Figueras continuarà la exposició del tema: «Valor dels antisséptics en medecina».

—La Junta técnica de Bellas Arts ha despatxat gran número d' assumptos. Resolgué informar favorablement la proposició referent á que l'Ajuntament adquireixi pera 'l Museu de Bellas Arts lo cuadro del difunt pintor D. Miquel Carbonell y Selva *La tornada del soldat*, que figurá en la última Exposició; proposar que's reproduheixin en marbre y fusta *Los primers frets*, de Blay, y *Sant Francesch*, de Fuxá; y després instar á la comissió municipal de Bibliotecas, Museus y Exposicions artísticas pera que com més aviat millor se construheixin las naus laterals del edifici que fou nau central del Palau de la Industria durant la Exposició Universal.

—Diuhen de Sant Vicents de Castellet, que fa alguns dias desaparegué d'aquella població, sense que s' hagi lograt averiguar hont es, un subjecte que feya de pastor, anátsen ab lo remat.

L' amo del expressat remat ha donat part del fet á las autoritats.

—Durant la darrera setmana hi va haver al Vendrell algun moviment en la compra de vins, notantshi la presencia de varis comissionats forasters y haventse verificat algunas tranzaccions á 20 pessetas la carga, preu ferm en la actualitat.

Las garrofas se cotisan á 5'75 pessetas lo quintá, poguent casi dirse ab tendencia á l' alsa.

—La *Moda Parisièn Economica* obrirá en lo present mes de Desembre, públich é internacional Certámen de projectes de vestits de disfressa y comparsas pera 'l Carnaval de 1897.

Los bocetos ó dissenys se classificarán en tres seccions de *vestits artistichs*, *històrichs* y *humoristichs*. Pera cada una de las tres seccions s' establiran tres premis, consistents lo primer en medalla d' or, lo segon en 100 pessetas ó franchs, segons l' artista sia nacional ó extranger y 'l tercer en medalla de plata.

—Lo Colegi de Corredors Reals de Comers de Barcelona publica 'l següent avís:

«Anulació de denuncia preventiva.—A petició de D. Lluís F. Castell, individu d'aquest Colegi, queda anulada la denuncia preventiva que, en nom dels senyors Padró Germans, de Manresa, publicá aquest Colegi en 20 del passat referent al extravío del Títul Deute Exterior al 4 per 100, Serie E, número 2,766.»

DISCURS

LLEGIT PER LO PRESIDENT DEL ATENEO BARCELONÉS DON VALENTÍ ALMIRALL
EN LA SESSIÓ INAUGURAL CELEBRADA LO 30 DE NOVEMBRE

SENYORS:

Com lo meu antecessor en aquest lloch, dech avuy dirigir-me á vosaltres en la llengua nativa de la terra. Y dich que dech, perque no es per capritxo, ni per excés de carinyo, ni per injustificada preferencia, ni menys encara per odi ó malavolensa á tot lo que es patrimoni d' altrás regions d' Espanya, si en catalá vos parlo. Ni tinch tantols lo motiu personal á quin mon antecessor degué atendre. Elegit ell per vosaltres per ser una de las primeras figuras literarias del nostre Renaixement, devía correspondreus es-ent desde aquest siti consequent ab sa propia historia, y ni lliure era d' emplear medis diferents dels que li han donat lo renom de que disfruta. Al ferme pujar á mí á aquest inmerescut sitial, trayentme, encara que tantols per curt temps, del voluntari apartament en que 'm trobava, suposo que hauréu tingut en compte mos antecedents d' home de lluyta, encara que pacífica, y, com a tal, la adopció d' uns ó altres medis ha sigut pera mí sempre accidental y filla de las necessitats ó conveniencias del moment, havent empleat tan aviat la una com l' altra de las duas llenguas més generalment parladas á la nostra terra, y fins havent recorregut bastantas vegadas á alguna de las extrangeras. No 'm trobo, donchs, jo lligat com lo poeta que ara fa un any va parlarvos; y sí, seguint los consells unánims de mos companys de Junta, y, segons indicacions, los desitjos de la majoría de mos consó-cis, he elegit la llengua catalana pera obrir lo curs d' aquest any, per forsa lo fet ha de resultar de més positiva transcendencia. L' Ateneo no 's separa de la marxa general que ha seguit lo Renaixement. Lo primer discurs en catalá va ser com los primitius Jochs Florals la expressió poética dels sentiments que, més ó menys esmortuats, han alenat sempre en los nostres cors: lo segon, com las manifestacions posteriors del regionalisme, será més prosáich, pero anirá ja á obgectes positius y 's farà eco de reflexivas aspiracions á solucions positivas.

No vos passarà pas desapercebut que l' empleo del catalá en aquest acte, lo mes solempne de la nostra Associació, revesteix lo doble carácter de «Acte possessorí» y de «Reivindicació implícita de dret.»

Desterrada la nostra llengua de tot lo oficial y fins de tots los actes en quins més ó menys lo oficial intervé, no ha quedat pas encara saciat l' afany uniformador que en perjudici de tot lo nostre impera. Unas vegadas, quan menos s' espera, un subaltern delegat li imposa silenci en una reunió pública, y 'ns obliga á recorre pera obtenir, no una reparació complerta, sino una transacció vergonyant y á miujas. Altras, una circular oficinesca nos fa saber que ni en la intimitat de las conversas telefónicas nos es permés parlar de la manera que millor nos sembli, y no hi ha més recurs que tornar á recorre pera obtenir la revocació de lo manat, no de franch, sino á cambi de la violació sistemática y confessada del secret de la correspondencia privada. A pesar de tal afany, emperó, 'ns queda encara la llibertat de parlar com volguém en las reunions com la que estém celebrant, y seríam indignes fins de queixarnos si de tal llibertat no fessim us. Pera l' Ateneo, calificat per tothom com lo primer centre de la vida moral y material de Catalunya. més que un dret es un deber, y al parlar avuy en catalá, prescindeixo completament de mas aficions y preferencias particulars, y sols me recordo de que, ocupant la presidencia, represento á la Associació, y en nom d' ella faig acte possessorí del us de la llengua catalana.

LENTÍ ALMIRALL
EMBRE

me á vosaltres en
s per capritxo, ni
ys encara per odi
panya, si en cata-
antecessor degué
uras literarias del
st siti consequent
ts dels que li han
inmerescut sitial,
partament en que
dents d' home de
ltres medis ha si-
conveniencies del
uas llenguas més
gut bastantes ve-
gat com lo poeta
ms de mos com-
a de mos consó-
any, per forsa lo
o's separa de la
curs en catalá va
sentiments que,
s: lo segon, com
h, pero anirá ja
ucions positives.
a aquest acte, lo
er de «Acte pos-

os actes en quins
l' afany unifor-
las, quan menos
ó pública, y 'ns
o una transacció
ber que ni en la
e la manera que
e pera obtenir la
ió sistemática y
tal afany, em-
s reunions com
i de tal llibertat
er centre de la
er, y al parlar
referencias par-
sento á la Asso-
catalana.

Y aquest acte possessorí es al mateix temps una reivindicació implícita del dret que te la nostra llengua á gosar no de més sino d' iguals preeminencias que qualsevol altra de las que viuen á la nostra Espanya. Germanas la nostra y la castellana, com fillas de la mateixa mare, ni tantsols pot dirse á quina correspon la primogenitura, indicant tots los documents que si no van començar á respirar lo mateix dia, van néixer, sí, á la mateixa época, que es tot lo més que pot saberse tractantse de evolucions tan laboriosas y entretingudas com las que suposa la formació de novas llenguas. Criadas la una al llevat, y l' altra al centre de la península, dividida llavors en nacions independents y soberanas, los mateixos drets anava adquirint la una que la altra, y ab drets iguals van trobarse al unir-se ó confederarse los dos principals Estats que s' havían anat formant. Si més tart s' han desconegut y trepitjat los drets de la una, ¿es aixó motiu pera que 'ls hagi perdut? ¿Hem deixat may de protestarne los perjudicats? Encara que no hi hagués hagut altra protesta que l' us no interromput y constant que n' ha fet lo nostre poble, desde las classes més humils á las més elevadas, bastaria y sobraria pera patentisar la justicia de la reivindicació.

Perque al fer la reclamació de la co-oficialitat de las duas llenguas, no cal apovaria en los mérits absoluts ni relatius de cap de las duas. De la nostra, que es la que devém aquí defensar, no hem pas de dir si es més ó menys perfecta, ni tantsols si té ó no té tradicions é historia literaria. Los majors ó menors mérits no alteran lo dret. Pera la reclamació 'ns basta acreditar un fet: lo de que está viva y ben viva, y aplicar á aqueix fet un principi lo més fecundo, lo principi de la llibertat.

En nom de la llibertat reclamém parlar y escriure com millor nos sembli, y per tant, ja que tres ó quatre milions d' espanyols ocupan molts cents kilómetres de las costas d' Espanya, tenint com á llengua nativa la catalana ab sos poch variats dialectes, just es que 's reconegui 'l dret que d' aquest fet deriva. No preteném cap exclusivisme, y sí sols que cessi la imposició á que se 'ns té subjectes.

Que lo que reclamém es perfectament llegítim ho diu ben clar la consideració de que la co-oficialitat de la nostra llengua no ha de perjudicar los drets de cap altra y en cambi ha de produhir ventatjas á la nostra regió y contribuir á la millora general. No 's tracta de rebaixar en lo més mínim las drets ni la importancia de la llengua castellana, que seguiria essent tan oficial com es avuy, si be que compartint la oficialitat ab sas germanas. De las ventatjas que á la nostra regió reportaria no dech ni parlarne, puig tots los que m' escolteu las coneixeu perfectament. De que contribuiria á la general millora no pot ni dubtarne tot aquell que cregui que socialment parlant, no hi ha cap principi més fecundo que 'l de llibertat.

Lo reconeixement de la co oficialitat de la nostra llengua, fora además la reparació d' una gran injusticia, que es ja secular, quals fatals consecuencias estén encara sufrint tots los dias y á totas horas. Si cada individuo te las sevas condicions y aptituts especials, aixís mateix las tenen las agrupacions d' individus y cap de las manifestacions d' aquellas en individus y agrupacions, es producte arbitrari d' imposicions, sino resultat de llarga elaboració per medi de la que 'l caràcter natural s' ha anat adaptant á las circumstancias en que ha tingut son desenrotllo. No parlan castellá los castellans ni catalá nosaltres per mer capritxo, sino porque una y altra llengua son respectivament las més adecuadas

al modo de ser de cada un dels grupos que las tenen com natives. Una llengua, com tot lo que viu, no pot arribar jamay á fixarse y quedar estacionaria. Ha de evolucionar al compás que evolucionan los que la parlan, y en lo mateix sentit en que la evolució 's verifica. La imposició, donchs, d' una llengua á un poble es no sols una injusticia, sino un pecat contra la naturalesa. D' aquí 'n resulta la impotencia dels unificadors y la esterilitat de la seva obra. D' aquí la desesperació d' aquells catalans que, havent passat tota la vida llegint y aprenent en castellá y haventse fins imposat la obligació de parlarlo en familia, al arribar per primera vegada á terra castellana, no han de fer més que obrir la boca pera que 'ls coneguín son origen y 'ls donguin lo més gran disgust al dirlos «V. es catalán.»

Podría aquí omplir páginas y más páginas patentisant las fatales consecuencias que sufrím encara de la injusticia de que vos parlo. Los que estén aquí reunits, per fortuna hem pogut rebre instrucció, y en general sols ne patím del amor propi. Pero aném á n' aquells, que son los més, que sols ab instrucció rudimentaria, son ab son treball y ab sas virtuts cívicas membres de la societat tan respectables y més útils que mo ts altres. Además de la continuada ferida de son amor propi, al véures constantment tractats com ignorants per no saber parlar una llengua que no han mamat, já quants perjudicis no están subjectes! Pero no vull allargarme més, preferint intercalar aquí un párrafo que vaig dirigir al poeta Nuñez de Arce, al contestar desde la Presidencia del «Centre Catalá» á son discurs contra 'l Regionalisme pronunciat desde la presidencia del Ateneo de Madrid en llengua castellana. Com á prova de que 'ls regionalistas no som exclusivistas, li deya llavors:

«Empezais por hacer una apología de las lenguas locales, y aunque quereis levantar el vuelo en alas de la poesía, bien se conoce que no sentís por ellas cariño muy intenso. No es extraño que no lo sintais, pues no sabe lo que es el amor de padre, aquel que no ha tenido hijos. Vos, nacido en Castilla, es decir, en una Región cuya lengua especial es al mismo tiempo la impuesta como oficial á todas las Regiones, no podeis comprender el cariño que inspira la lengua «que más penetrantes raíces echa en el corazón, porque es aquella en que primeramente se ha sentido», cuando se la ve postergada y supeditada á otra que puede alegar en su favor quizá su mayor fortuna, pero no su mejor derecho ni sus méritos superiores. El padre feliz que comparte con su hijo la felicidad y la dicha, apenas se apercibe del intenso amor que le profesa, pues lo halla el afecto más natural del mundo. Haced que se interrumpa esta felicidad; suponed que el hijo se pone enfermo, ó cae en la cárcel y vereis como el amor del padre, si no aumenta en realidad, parece multiplicarse por sus efectos ruidosos. Vos sentís por vuestra lengua castellana la afección suave que mutuamente se profesan los miembros de una familia feliz; pero, poneos en nuestro caso. Suponed que nosotros, los catalanes, ú otros, vamos un día á poner sitio á la ciudad en que residís; suponed que, no bastando nuestras fuerzas á dominaros, viene en nuestro auxilio todo el poder de Francia, y que, á pesar de vuestra resistencia heroica, entramos en la ciudad por asalto. Seguid suponiendo, y figuraos que nosotros nos creemos destinados providencialmente por la Naturaleza para ejercer la *hegemonia* sobre vosotros, y como primer signo de superioridad os imponemos nuestra lengua. Figuraos que os hallais inocente delante de un tribunal, del que pende vuestra vida ó vuestra honra, y que en el momento de-

vas. Una llengua, tacionaria. Ha de n lo mateix sentit engua á un poble D' aquí 'n resulta D' aquí la deses- nt y aprenent en amilia, al arribar brir la boca pera al dirlos «V. es

atals consecuen- s que estém aquí sols ne patím del ols ab instrucció res de la societat ntinuada ferida nts per no saber están subjectes! párrafo que vaig ncia del «Centre la presidencia que 'ls regiona-

aunque quereis utís por ellas ca- abe lo que es el astilla, es decir, uesta como ofi- spira la lengua ella en que pri- ada á otra que ejor derecho ni o la felicidad y pues lo halla el elicidad; supo- no el amor del ectos ruidosos. nítuamente se uestro caso. Su- sitio á la ciu- á dominaros, de vuestra re- iendo, y figu- la Naturaleza e superioridad delante de un momento de-

cisivo, cuando hasta el hombre más rudo saca del sentimiento arranques de elocuencia que le envidiarían Cicerón y Demóstenes; cuando no habla la boca, sino el alma, un juez severo, que no comprende vuestra lengua castellana, os obliga á defenderos en otra que vos conoceis sólo por el estudio. Imaginaos que os hallais en el lecho de la muerte, en los estertores de la agonía, y que al querer hacer el último acto de voluntad en el mundo; al querer garantir el pan de vuestros hijos y el honor de vuestro nombre, del que ha de quedar depositaria vuestra esposa, el notario, inflexible, os dice que no podeis redactar vuestro testamento en castellano. Figuraos que mandais á vuestros hijos á la escuela, y al volver de ella el primer día, oís que explican á su mamá, no sólo que el maestro les ha explicado la lección en un idioma que no entienden, sino que les ha atemorizado un cartel en que se les amenaza con un castigo si les escapa una sola palabra en la suya nativa. Figuraos que os vais á una oficina cualquiera, y el empleado os mira por encima del hombro, pues que, conociendo como suya la lengua oficial, se cree superior á vos, que no habeis llegado, á pesar de vuestros deseos, á pronunciarla de una manera castiza. Imaginaos que os vais al telégrafo, y al dirigir una comunicación afectuosa á vuestro padre ausente, el oficial os dice que al autor de vuestros días podeis llamarle «pare», ó «père», ó «father», ó «vater», ó «pater», ó con cualquiera otra palabra que se use en cualquiera lengua ó en cualquier dialecto de los millares que se hablan en el mundo, mientras no le llameis «padre», pues que vuestra lengua propia es la única prohibida en el telégrafo, que las admite todas. Imaginad... Mas no quiero que imagineis ni os figureis más de lo que he dicho. Seguro estoy de que si leéis este escrito, al llegar á este punto os habreis levantado de la silla, impulsado por la explosión espontánea de vuestra dignidad lastimada. Pues en tal situación, por lo que respecta al lenguaje, vivimos los catalanes. ¿Cómo quereis que no amemos nuestro idioma y que no aprovechemos todos los momentos para protestar contra la tiranía injusta de que somos víctimas? ¡Retirad, os lo suplico en vuestro propio interés, el calificativo de «fanático» que aplicais al culto que rendimos á nuestra lengua!»

Després de lo dit, no crech que s' alsi cap veu sostenint la vulgaritat de que l' empleo del catalá, desde aquest lloch, es una falta de galantería y una mostra de poca consideració als no catalans que m' escoltan y son consocis nostres. Jo, com vos he dit avans, sempre que 's tracta d' actes indiferents, y, lo mateix que jo, molts dels que com jo pensan, no tením pas repugnancia á emplear altres idiomas que 'l natiu nostre, y no sols lo castellá, sino qualsevol altre que poch ó molt xapurrejém, surten be ó mal pronunciats dels nostres llavis y més ó menos correctes de la nostra ploma, al punt mateix que vejém que ab son empleo podém facilitar la conversa ó cultivar relacions ab qui d' altra manera tindríam dificultat d' enténdrens. Desde aquesta mateixa cadira, no fa molts dias, deguí per primera vegada presidirvos, y vaig parlarvos en castellá, com en castellá vos ha llegit la Memoria mon company de Junta, deixant aixís ben sentat que no som intransigents y que sabém ser galants sempre que al dret no perjudica la galantería. Pero en aquest acte solempne, tinch la obligació de fer «un acte possessoria» y una «reclamació de dret», y precisament la essencia del acte consisteix en usar la llengua que defensém. Renasqui la llibertat, y cessará la nostra repugnancia, que devém tenir per més que 'ns dolgui en lo fons del nostre cor. Déixissens en llibertat d' admirar la llengua que ha produhit la única obra que

no té comparació en cap altra literatura, y la apreciarem tant, per lo menos, com los que per natural la tenen. Que se 'ns reconegui lo dret; que 's declari, com es just, que totas las llenguas vivas de la part espanyola de la Península son igualment nacionals; que 's proclami la cooficialitat de la catalana, y pot tenirse la seguretat de que, apartada la principal causa del nostre desvío, si seguissim, com seguiríam, enriquint lo patrimoni artístich nacional, alentant cada dia més la producció literaria catalana, en cambi la galanteria nos portaria á emplear lo castellá quan ab gent d'altres regions nos dirigíssim, y l'interés nos impulsaria á redactar en la mateixa llengua molts de nostres treballs científichs y fins bastants de literaris, pera aprofitar lo més gran mercat que pera las tals s'oferiria en un y altre hemisferi. Perque, no tinch inconvenient en confessarho: al emplear pera materias científicas, que per sa naturalesa son d'interés general, una llengua poch extesa, podent valernos d'una altra que ho está molt més, fem un verdader sacrifici en aras del dret trepitjat y de la dignitat menyspreada de nostra patria regional.

Dech ja entrar en lo fondo del tema y parlarvos de Regionalisme. Y veus-aquí que 'm trobo verdaderament embrassat per la abundancia de la materia. Lo Regionalisme, en lo sentit lato de la paraula, es no sols una solució política-social, sino també una teoria completa, un sistema general aplicable á totas las manifestacions de la activitat humana. Es impossible condensarho, no en un discurs, sino en un llibre, puig que sols pera exposar sas generalitats y aplicacions se necessitaria una biblioteca. En los límits d'un discurs, que tinch de procurar, además que sigui curt, al objecte de no fatigar la vostra atenció, no podré fer més que anar saltant de branca en branca, limitantme á anunciar los diversos punts de vista de que pugui ocupar-me. Si logrés no més que cridar la atenció de la generació que puja, fentli interessant son estudi, s'hauria més que complert lo meu objecte.

Perque, si tinch de dirvos la veritat, res espero de la generació á que jo pertanyo, formada, en general, dins d'un ordre d'ideas completament distint, sino oposat, al que ha de servir de base á las teorías regionalistas. Actors, nosaltres, ó espectadors quan menos de la lluyta política avuy ja esmortuhida y en descrédit, conservém tots los ressabis del medi en que nos hem mogut durant los millors anys de la nostra vida, y som esclaus dels prejudicis que van infiltrar en las nostras inteligencias las teorías que estavan alguns anys fa en predicament, y que volen seguir sostenint los que en ellas fundan son predomini dintre l'ordre de cosas que impera encara. Educats en los principis ab previsions d'absoluts de comensaments d'aquest sigle, no poden los uns comprendre lo progrés sino dins de la democracia á la francesa, que de fet fa predominar la igualtat sobre la llibertat ni 'ls altres poden imaginar-se sistemas conservadors distints dels del temps de la agonía de las monarquías absolutas, disfressantlas tot lo més ab l'hipócrita domini del doctrinarisme. Ni aquells son capassos d'establir bases perfectament lliberals, ni aquestos de crear una autoritat que sostingui ab forsa l'ordre sens arbitrariedad ni tiranías.

Per aquells, l'ideal d'un Estat avansat s'ha de fundar en lo sufragi universal sens contrapés, y per aquestos no pot subsistir una nació sens un bastó, que manejat pel Poder reparteixi cops de cego á tots aquells que, com lo poder y com aquells que 'l poder representi, no pensin y obrin. De manera que pera

per lo menos,
que 's declari,
la Península
atalana, y pot
desví, si se-
onal, alentant
a nos portaria
m, y l'interés
traballs cien-
cat que pera
onvenient en
aturalesa son
altra que ho
de la digni-

me. Y veus-
la materia.
ació política-
le á totas las
no, no en un
tats y aplica-
que tinch de
atenció, no
anunciar los
ue cridar la
aría més que

que jo per-
ient distint,
Actors, nos-
uhida y en
ogut durant
e van infil-
fa en predi-
predomini
ab preten-
compendre
dominar la
onservadors
sfressantlas
on capassos
itoritat que

ufragi uni-
s un bastó,
m lo poder
a que pera

viure en societat no podém escaparnos de la subjecció ó ja d' un sol ó ja d' una majoria, sens fré ni deturador l' una ni l' altra. L' exemple está ben patent avuy en la república francesa. La aspiració dels radicals que d' avansats blasonan, voldrían suprimir lo Senat y fins la presidencia, es á dir: destruir los pochs elements que son contrapés al absolutisme de la cámara legislativa; es á dir, deixar á las minorías y als individuos sens cap de las pocas garantías de llibertat y de respecte als drets que 'ls quedan.

Mes si la generació á que jo pertanyo es, en general incapás d' entrar en un ordre d' ideas que 's presenta com nou á la nostra terra, la generació que ha entrat avuy á la vida, lliure de compromisos y ab menos prejudicis que la anterior, puig sols está subjecta als que ha après en las aulas ó en la vida práctica, sens cap entusiasme, puig que ni 'ls que se 'ls han ensenyat no 'l senten, podrà cambiar radicalment lo modo de sentir y de pensar de la opinió general. Y, ja que per fortuna la nostra associació está avuy en mans de la gent jove, representant del element actiu que d' aquella forma part, me sembla que la millor campanya que podria fer durant lo curs que en aquest moment tinch lo gust de inaugurar, sería la d' estudiar, per medi de discussions, conferencias y demás recursos reglamentaris, lo principi regionalista en totas sas manifestacions, ó sigui ab aplicació á tots los rams de la activitat y vida públicas. Al efecte, la Biblioteca deuria comensar per reunir los elements d' estudi que avuy li mancan á fi de que en ella trobessin los senyors socis tot lo que necessitarián pera la campanya que proposo.

(Continuará).

REGIONS ESPANYOLAS

MADRID

30 de Novembre.

Las bonas noticias de Filipinas arribadas ahir al tart, y que ja haurá escampat per las provincias lo telégrafo, fan que renalxi la confiança en la probabilitat de que per aquest indret acabin en temps relativament curt las nostras desgracias. Lo general Blanco, sense soroll y sense promesas de victorias á temps determinat, va fent feyna y desenrotllant lo seu plan que promet ser sério y ben meditat. Are 's comensan á convencer los que tant contra ell cridaren acusantlo d' inactiu, de que no sempre arriba primer qui més corre.

Per cert que en ocasió de que per la premsa estrangera 's publican aquets dias noticias sobre grans atrocitats comesas per las autoritats de Filipinas contra 'ls insurrectes, se queixan alguns periódichs de per aquí de que tant mal se judici á Espanya. Injust y á més ridícul es que la premsa aquella aculleixi en las sevas columnas noticias tant estupendas com la de que 's fusellan per centenars als indígenas filipins, hagin ó no pres part en la insurrecció, que no hi ha pletat ni per las donas ni per las criaturas. Pero ¿quí te la culpa de que fora d' Espanya hi hagi gent propensa á creure tals cosas? Donchs la tenen molts dels que de tal aquí 's queixan: los mateixos que no fa pas quinze dias que demanavan á crits sang y extermini; los mateixos que recriminavan al general Blanco porque 's mostrava suau y humá ab los vensuts y porque encarregava á las autoritats que depenen d' ell que no extremessin lo rigor sino en cassos notoriament necessaris. ¿Cóm se vol que en l' extranger no 'ns considerin capassos de tot en materia de reprimir per medi de procediments terribles

la insurrecció á Filipinas si aquí, durant dos ó tres mesos, s' ha dit en certs periódichs que tal era la voluntat del país?

Lo general Blanco obra ab gran altesa de miras polítiques. Convé vencer la insurrecció: pera conseguirho, s' ha de fer tot lo que las lleys de la guerra prevenen; pero aquell digne militar comprén al mateix temps lo molt convenient que es per Espanya que, vensuda la insurrecció, no quedin allá en lo possible recorts de crueldats y d' injusticias que puguin inspirar desitjos de venjanse. Castiguís als que han faltat, pero no vulguém fer en aquellas terras la pau del sepulcre. Tant á Cuba com á Filipinas nos está fent més mal que 'ls mateixos insurrectes la llegenda que mantenen certs escriptors estrangers suposant que Espanya es una nació per instint cruel y sanguinaria.

En quant á lo de Cuba, prescindint de la marxa de la campanya de Weyler de la qual no hi ha avuy noticias importants, lo que comensa á preocupar á alguns polítichs es lo fet de que Inglaterra y 'ls Estats Units estrenyin las sevas relacions y sembla que 's preparin pera obrar de comú acort en algunas cuestiones avuy en litigi tant á Europa com á América. Se comensa á sospitar si Inglaterra y 'ls Estats Units están ja convinguts pera dirigir la seva influencia vers á Espanya á fi d' acabar la guerra de Cuba, oferint los seus serveys y encaminant las gestions per viarany que poden portar á afavorir los interessos comercials d' aquellas duas nacions. Es natural que tal se sospiti. Los Estats Units, més que la possessió, volen lo comer de Cuba, é Inglaterra ja se sab que en las cuestiones internacionals no dona un pas que directa ó indirectament no 'n tregui profit, no sols baix lo punt de vista polítich, sino també comercial.

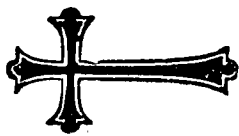
Més clar: se diu entre 'ls ben enterats, que aném á una especie d' insinuació suau y cortés, feta ab totas las salvetats possibles per no ferir lo pundonor d' Espanya, insinuació encaminada á proposar los bons oficis dels governs d' aquellas nacions prop dels insurrectes cubans pera que aquets deixin las armas segurs de que Espanya, ja restablerta la pau en la isla, no tindrà inconvenient en establir las reformas polítiques ja votadas per las Corts y altrás més amplas que las votadas, y especialment reformas aranzelarias que abaratarán en gran manera 'ls productes tots que s' importan tant d' América com d' Europa, á Cuba.

Los sagastins que fan política de pau apareixen molt decantats á acceptar aquesta solució, y de lo que algun d' ells ha dit aquesta tarde en un rotllo del Congrés, se desprén que aquesta es la solució que te Sagasta per la cuestió de Cuba. Creuen ells que Cánovas, atenentse als seus antecedents proteccionistas y á la seva intranzigencia en punt á reformas lliberals á Cuba, no es apropósit per adoptar tal solució, y per consegüent que en quant á Inglaterra y 'ls Estats Units fassin la insinuació de que 's parla, la tornada del partit lliberal al poder se farà indispensable.

En lo que es molt possible que errin de mitj á mitj. Cánovas no s' ha d' aturdir per contradicció més ó menos entre lo que diu y lo que fa en política. La gloria de poderse dir una vegada més pacificador d' Espanya, ara més encara que en 1876, lo portará á sacrificar las sevas opinions y la seva consecuencia.

En bon temps estém per pararse devant de tals assumptos.

Pero al fi vingui la pau, que es lo que importa.—X.

LA NENA

ROSETA TINTORÉ Y CAMPS

¡HA PUJAT AL CEL!

Sos desconsolats pares D. Rafel Tintoré y D.ª Matilde Camps, germá, germanas, oncle D. Rossendo Tintoré, tias, cosins y demás familia, al fer saber als seus amichs y coneguts tan sensible pérdua, los hi pregan se servescan assistir avuy dimecres á las tres de la tarde, á la casa mortuoria, Pelayo, 52, tercer, per acompanyar lo cadavre á la parroquial iglesia de Bethlém, y d' allí al Cementiri vell.

No 's convida particularment.

Naixements registrats lo dia 30 de Novembre.

Noys, 4.—Noyas, 11.—Total, 15.

Defuncions registradas lo dia 30 de Novembre.

Casats, 4; Casadas, 1; Viudos, 2; Viudas, 3; Solters, 3; Solteras, 1; Noys, 9; Noyas, 3.—Total de defuncions: 26.—Aborts, 1.

LLEYS. DECRETS Y AVISOS OFICIALES

BANCH HISPANO COLONIAL. — Anunci. — Bitllets Hipotecaris de la Isla de Cuba.— Emisió de 1886.—Sorteig 42. — Celebrat en aquest dia, ab assistencia del notari D. Manue' de Larratea y Catalán, actuant en lo protocol de D. Lluís G. Soler y Plá, lo 42 sorteig de amortisació dels Bitllets Hipotecaris de la Isla de Cuba, emisió de 1886 segons lo disposat en l' article primer del Real decret de 10 de Maig de 1886 y Real ordre de 4 de Novembre d' aquest any, han resultat afavoridas las divuyt bolas

Números 73, 112, 810, 953, 1.777, 1.887, 2.285, 2.328, 3.634, 6.969, 7.215, 7.462, 8.894, 8.571, 8.593, 9.600, 11.787 y 11.917.

En sa consecuencia, quedan amortisats los mil vuytcents Bitllets

Números 7.201 al 7.300 — 11.101 al 11.200 — 80.901 al 81.000 — 95.201 al 95.300 — 177.601 al 177.700 — 188.601 al 188.700 — 222.401 al 222.500 — 232.701 al 232.800 — 343.301 al 343.400 — 696.801 al 696.900 — 721.401 al 721.500 — 746.101 al 746.200 — 839.301 al 839.400 — 857.001 al 857.100 — 859.201 al 859.300 — 964.901 al 965.000 — 1.178.601 al 1.178.700 y 1.191.601 al 1.191.700.

Lo que, en cumpliment de lo disposat en lo referit Real decret, se fa públich pera coneixement dels interessats, que podrán presentarse desde 'l dia primer de Janer vinent, á cobrar las 500 pessetas, import del valor nominal de cada un dels Bitllets amortisats, més lo cupó que fineix en dit dia, presentant los valors y suscribint las facturas en la forma de costum y en los llochs designats en l' anunci relatiu al pago dels expressats cupons.

Barcelona 1 de Desembre de 1893.—Lo Secretari general, Arístides de Artíñano.

BANCH HISPANO COLONIAL. — Bitllets Hipotecaris de la Isla de Cuba. — Emisió de 1886. — Anunci. — Vinent en primer de Janer vinent lo cupó número 42 dels Bitllets Hipotecaris de la Isla de Cuba, emisió de 1886, se procedirá á son pago desde l' expressat dia, de 9 á dos cuarts de do ze del matí.

Lo pago se efectuará presentant los interessats los cupons, acompanyats de doble factura talonaria, que 's facilitará gratis en las oficinas d' aquesta Societat, Rambla d' Estudis, núm. 1, Barcelona; en lo Banch Hipotecari d' Espanya, en Madrid; en casa dels corresponsals, designats ja, en provincias; en Paris, en lo Banch de Paris y dels Paissos Baixos, y en Londres, en casa dels senyors Baring Brothers y comp. Limited.

Los Bitllets que han resultat amortisats en lo sorteig d' aquest dia podrán presentarse, aixismateix, al cobro de las 500 pessetas, que cada un d' ells representa, per medi de doble factura que 's facilitará en los llochs designats.

Los tenedors dels cupons y dels Bitllets amortisats que desitjin cobrarlos en provincias, ahont hi hagi designada representació d' aquesta Societat, deurán presentarlos als comissionats de la mateixa desde 'l 10 al 20 d' aquest mes.

A Madrid, Barcelona, Paris y Londres, en que existeixen los talonaris de comprobació, s' efectuará 'l pago sempre, sense necessitat de la anticipada presentació que 's requereix pera provincias.

Se senyalan pera 'l pago á Barcelona los dias desde 'l 1 al 19 de Janer y transcorregut aquest plasso, s' admeterán los cupons y bitllets amortisats los dilluns y dimars de cada setmana á las horas expressadas.

Barcelona 1 de Desembre de 1893.—Lo Secretari general, Arístides de Artíñano.

Moviment de trens en las estaciones de ferro-carrils del Nort y de Fransa
(Horas del meridiá de Madrid)

ARRIBAN Á LA ESTACIÓ DEL NORT

De Zaragoza: 6* tarde.
De Lleyda: 1, 6* tarde.
De Manresa: 7'35, 10'32* matí; 1'0, 4'11, 6* tarde; 9'15 nit.
De Tarrassa: 6'36, 7'35, 10'32* matí; 1'0, 2'3, 4'11, 6* tarde; 9'15 nit.
De Sant Joan: 9'37* matí; 2'45 (merc.), 6'39*, 7'57 exp. tarde.
De Vich y Caldas: 7'5, 9'37* matí; 2'45 (merc.), 6'39* tarde.

ARRIBAN Á LA ESTACIÓ DE FRANSA

De Fransa: 10'20* matí; 6'54* tarde; 7'29 nit.
De Granollers: 8'37, 10'20* matí; 3'24 tarde; 6'54, 7'29 nit.
Del Empalme (interior) 8'37, 10'20 matí; 6'54 tarde; 7'29 nit.
Del Empalme (litoral): 8'23, 11'3* matí; 7'44* nit.
De Girona: 10'20* matí; 6'54* tarde; 7'29 nit. exp.
De Arenys: 6'31, 8'23, 11'3* matí; 1'37, 5'24 tarde; 7'44* nit.
De Madrid: 11'11 matí (exprés dimars, dijous y dissapte); 5'5* tarde.
De Valencia: 8'29* matí; 9'53* nit.
De Tarragona: 6'58, 8'29* m.; 5'39 tarde; 7'47*, 9'53* nit.
De Reus: 9'23* y 11'11 (exprés) m.; 5'5* 7'16 tarde; 9'53 nit.
De Martorell: 7'59, 9'23, 11'44* matí; 1'31, 5'39 tarde; 7'47 nit.
De Casp: 11'11 matí (exprés); 5'5* tarde; 7'16 nit.
De St. Vicents, per Vendrell: 9'23* matí; 1'31 tarde; 7'47* nit.
De Vilafranca: 7'59 y 9'23 matí; 1'31 t. y 7'47 nit.
De St. Vicents, per Vilanova: 6'58, 8'29*, 11'11 (exp.) matí; 5'5* tarde; 9'53 nit.
De Valls: 1'31, 5'5 tarde; 9'53* nit.
De Picamoixons: 1'31, 5'5 t.; 9'53* nit.

SURTEN DE LA ESTACIÓ DEL NORT

Cap á Zaragoza: 9'45* matí.
Cap á Lleyda: 9'45* matí; 1'35 tarde.
Cap á Manresa: 5'45*, 7'40, 9'45 matí; 1'35*, 4'55 tarde; 7'30 nit.
Cap á Tarrassa: 5'45*, 7'40, 9'45, 11'5 matí; 1'35*, 4'55, 6'5 tarde; 7'30 nit.
Cap á Sant Joan: 6'37*, 10'48 (merc.) matí; 2'13* tarde.
Cap á Vich y Caldas: 6'37*, 10'48 (merc.) matí; 2'13, 5'15 tarde.

SURTEN DE LA ESTACIÓ DE FRANSA

Cap á Fransa: 5* matí; 12'20, 4'8* tarde.
Cap á Granollers: 5*, 8'52 matí; 12'20, 4'8*, 6'10 tarde.
Cap al Empalme (litoral): 4'31* matí; 12'50*, 3'41* tarde.
Cap á Girona: 5* matí; 12'20, 4'8* tarde.
Cap á Arenys: 4'31*, 7'35 (fins á Blanes), 10'40 matí; 12'50*, 3'41, 6'23 tarde.
Cap á Badalona: 4'31*, 6'32, 7'35, 9'40, 10'40, 11'37 matí; 12'50*, 2'20, 3'41, 5'1, 6'23 tarde; 7'23 nit.
Cap á Madrid: 9'46* matí; 7'39 tarde (exprés dimars, dijous y dissapte).
Cap á Valencia: 5'25* matí; 8'23* nit.
Cap á Tarragona: 5'25*, 6'4, 11'45 matí; 5'50 tarde; 8'23* nit.
Cap á Reus: 5'10, 9'46* matí; 1'53*, 5'12* tarde; 7'39 nit (exprés).
Cap á St. Vicents, per Vilanova: 5'25*, 6'4, 9'46, 11'15 matí; 1'58, 5'12 tarde; 7'39 (exprés), 8'23 nit.
Cap á St. Vicents, per Vendrell: 5'25*, 11'45 matí; 5'50* tarde.
Cap á Martorell: 5'25*, 8'10, 11'45 matí; 2'15, 5'50* tarde.
Cap á Picamoixons: 5'25* matí, y 1'58* tarde.
Cap á Valls: 5'25* matí; 1'58, 5'50 t.

Los trens senyalats ab * son correus.

COMERS

Cambis corrents donats per la Junta de Govern del Col·legi de Corredors Reals de comerç de la plassa de Barcelona á 1 de Desembre de 1896.

Londres... .. 90 d/f. 31'05 diner.
Id. .... 3 d/v. paper.
Id. á la vista. 31'43 paper.
Paris..... 3 d/v. paper.
Id. á la vista. 24'40 paper.

	8 d. vista		8 d. vista
Albacete....	0'38dany	Málaga.....	0'38dany
Alicoy.....	0'38 >	Madrid.....	0'38 >
Alicant.....	0'38 >	Murcia.....	0'38 >
Almería.....	0'38 >	Orense.....	0'38 >
Badajoz.....	0'38 >	Oviedo.....	0'38 >
Bilbao.....	0'38 >	Palma.....	0'38 >
Burgos.....	0'38 >	Palencia....	0'38 >
Cádiz.....	0'38 >	Pamplona..	0'38 >
Cartagena..	0'38 >	Reus.....	0'38 >
Castelló....	0'38 >	Salamanca..	0'38 >
Córdoba....	0'38 >	S. Sebastiá.	0'38 >
Coruña.....	0'38 >	Santander..	0'38 >
Figueras....	0'50 >	Santiago....	0'38 >
Girona.....	0'38 >	Sevilla.....	0'38 >
Granada....	0'38 >	Tarragona..	0'25 >
Huesca.....	0'38 >	Tortosa.....	0'38 >
Jerez.....	0'38 >	Valencia....	0'38 >
Lleida.....	0'38 >	Valladolid..	0'38 >
Llogroño....	0'38 >	Vigo.....	0'38 >
Lorca.....	0'75 >	Vitoria.....	0'38 >
Lugo.....	0'38 >	Zaragoza....	0'38 >

Efectes públics.	Diner.	Paper.
Deute interior fi de mes. .	62'075	62'10
> > fi próxim. .		
> Exterior fi de mes. .	73'25	73'15
> > fi próxim. .		
> amortisable comptat.	73'25	73'75
Est. Hipotec Cuba 1886 id.	87'65	87'75
> > 1890 id	73'	73'25
Emp. Munic. 15 Juny 1892.		

Accions.—Comptat.	Diner.	Paper
Banch de Barcelona.		
Banch H. Colonial.—1 á 80 mil		
> Vitalici.		
> de Vilanova		
Fer-car. de Tarragona B. y F..		
> Med.ª á Zam y de O. á V.		
> y minas S. Joan A. en liq.		
> Nort d' Espanya.. . . .		
Espanya Industrial.		

Accions fi mes.	Diner.	Paper
Banch Hispano Colonial..		
Fer-car. Tarragona, Bar.ª y F.	18'95	19'05
> Medina á Zam y O. á Vigo	11'60	11'70
> Nort d' Espanya.. . . .	25'75	25'80

Obligacions.—Comptat	Diner.	Paper
Fer-car. N Esp. prioritat Barc.		
> N. Esp.ª Lleyda á Reus y Tarrag (ac. adheridas)		
Fer-car. N. Esp. espe. Segovia	77'75	78'
> > > Almansa		
> á Valencia y Tarragona	79'75	80'
> y Minas Sant Joan Abadesas gar Nort..	56'25	56'50
> Tarrag. B.ª y Fransa, hip	94'3	94'65
> Tarr. B. y Fransa, no hip	84'75	85'
> Tarrag.ª Barcelona y Fr.	52'75	53'
> Madrid á Barc. (directes).		
> > > Reus á Roda		
> Grao, Alm Val. no adher		
> Alm. Val. Tarr. adheridas	56'	56'25
> Medina á Z. y de Orense á Vigo, emisió 1880 y 82	33'25	33'50
> > > prioritat		
Societat comp. Trasatlántica		
Comp. gen. Tabacos Filipinas		

BUTLLELI BURSATIL. — A las 7 1/4 tarde.

Barcelona 1 de Desembre de 1896.

Bolsa de Madrid.—0'00 tarde.—4 per 100, interior comptat, 62'00 —Fi mes, 62'05. —Fi próxim, 00'00.—Exterior, comptat 73'20 — Deute Amortisable, 73'75 — Cubas, 6 per 100. 00'00 — Cubas, 5 per 100, 73'50 — Accions B. Espanya. 000'00 —Cambi de Paris conegut á Madrid, 00'00. —Companya Arrendataria de Tabacos, 206'00. — Camli de francha, 24'25.—Lliuras, 00'00

Bolsa de Paris.—Peseetas, 0'00 — 4 per 100 Exterior espanyol, 58'68 — 3 per 100 Frances, 103'03 —5 per 100 Italiá, 92'40.—3 per 100 Portugues, 24'75 —5 per 100 Turca, 20'20 — F. C. Nort d' Espanya, 97'00. — F. C. M. Z. y Alicant, 142'50. — Banch Otomá, 000'00 —Rio Tinto 629'37. —Cubas, 1886, 352'00.—Rus, 4 per 100, 103'27.—Cubas, 1890, 291'00.—Egipci, 000.

Bolsa de Londres.—4 per 100 Exterior espanyol, 58'50 Tanca 0'00.

Casino Mercantil.—4 per 100 interior, fi mes 62'02 din — Próxim, 00'00 oper.— Exterior, fi mes, 00'00 paper.— Próxim, 00'00 diner. — Cubas, 6 per 100, 00'00 oper.—

Cubas, 5 per 100, 00'00 oper.— F. C. Nort. 6 mes, 00'00 diner.— Pròxim, 00'00 oper.— Fransas, fi mes 00'00 paper.— Pròxim, 00'00 oper.— Orenses, fi mes, 00'00 diner.— Pròxim, 00'00 oper.— Franchs, 24'50.— Lliuras, 31'43

Cupons.—1 Janer 1897.— Cubas, 23'00 per 100 benefici.— Exterior, 22'50 per 100 benefici.— Interior y Amortisable 2'00 per 100 dany

Or.— Centenas Alfonso, 22'00 per 100 de prima.— Centenas Isabelinas, 26'50 id.

Monedas de 20 pessetas, 22'80 id.— Onsas, 23'20 id.— Or petit, 19'00.

Nota.—Aquets preus son de compra.

Curs dels cambis en lo dia d'ahir.

Sessió de la tarde.

A las 2 comensaren a ferse en lo Pati de la Borsa operacions als següents cambis:

4 per 100 Interior, fi mes, 62'16, 17, 15 y 17.— Exterior, fi mes, 00'00.

A las 2'30. Obertura oficial de Borsa. Se cotisa als següents cambis:

4 per 100 Interior, fi mes, 62'16, 10, 13, 10, 05, 08, 05, 11 y 07.— Exterior, fi mes, 73'10, 12, 17, 22, 15, 10, 05, 10 y 15.— F. C. de Nort, fi mes, 25'90, 85, 80, 75 y 80.— Id. de Fransa, fi mes, 19'00, 18'95, 90, 80, 90, 19 00 y 05.— Id. d' Orense, fi mes, 00'00.— Colonial, fi mes, 00'00.— Cubas, 6 per 100, comptat, 87 3/4, 5/8, 13/16 y 3/4.— Cubas, 5 per 100, comptat, 73 1/8.— Almansas, 5 per 100, 80'00.— Curs del Exterior a Paris: 58'62, 78 y 68.— Curs del Interior a Madrid: 62'05, 10 y 05.

Sessió de la nit.

A dos quarts de set. Obertura de Bolsi. La cotisació fou com segueix:

4 per 100 Interior, fi mes, 62'02, 62'00, 05, 03 y 02.— Exterior, fi pròxim, 00'00.

Resum general.

Encalmás.

ANUNCIIS PARTICULARS

Morrhuel creosotat

de CHAPOTEAUT

Lo Gayacol, principi actiu de la creosota de faig, associat al Morrhuel (principis actius del oli de fetge de bacallá) en combinació perfecta, constitueix lo remey més eficaç que 's coneix contra la *Tísis laringea*, la *Consumptió*, la *Tuberculosis* en segon y tercer grau. Gracias a sas propietats antisépticas, lo Morrhuel Creosotat ataca 'l microbi de la tuberculosis y produheix la rápida cicatrissació de las cavernas del pulmó.

Paris, 8, rue Vivienne
y a totes las farmacias.

AIXAROP FÉNICH de VIAL

Aquest Aixarop conté 'l principi actiu del quitrá purgat dels productes irritants que fan sa absorció desagradable y difícil sa digestió. Combat los microbis ó gèrmens de las *malalties del pit*, y dona maravellós resultat en las *Bronquitis*, *Auscul*, *Tos*, *Coquelutae*, *Grippe*, *Ronquera*.

Dipòsit a PARIS, 8, rue Vivienne

y en las principals farmacias.

LA RENAIXENSA

ha publicat, entre otras, la novela

JULITA

per Marti Genis y Aguilar

SERVEYS

DE LA

COMPANYIA TRASATLÀNTICA

DE

BARCELONA

LÍNEA DE LAS ANTILLAS, NEW-YORK Y VERACRUZ

Combinació a ports americans del Atlàntich y ports N. y S. del Pacífich
Lo 5 de Desembre de Barcelona y 10 de Cádiz, vapor

ANTONIO LOPEZ

pera Puerto-Rico y Habana, y ab trasbord pera Progreso y Veracruz.

LÍNEA DE FILIPINAS

Lo 5 de Desembre de Barcelona, vapor

ISLA DE MINDANAO

capitá Roldós, pera Port-Said, Aden, Colombo, Singapore y Manila.
No s'admet carga la vigilia de la sortida.

SERVEY D' AFRICA

LÍNEA DEL MARROCH

Lo 25 de Desembre, de Barcelona, vapor

MOGADOR

capitá Rubio, pera Melilla, Málaga, Ceuta, Cádiz, Tánger, Larache, Rabat, Casablanca, Mazagán y Mogador.

SERVEY DE TÁNGER

Lo vapor

JOAQUIN DEL PIÉLAGO

sortirá de Cádiz los di lluns, dimecres y divendres pera Tánger, Algeciras y Gibraltar tornant a Cádiz los di nars, dijous y dissabtes.

Pera mes informes a Barcelona, los senyers Ripol y companyia, plassa de Palau, antonada al carrer de la Marquesa.

TERRENOS

pera vendre, á tots los preus y en tots los districtes de Sant Martí de Provencals, propis pera fàbricas, tallers y altres construccions.

Donará rahó J. Rivera, de 1 á 2, en lo carrer del Clot, núm. 61, del mateix poble. Teléfono 1.798.

TELEGRAMAS

MADRID, 1, á las 10'22 matí. — Las noticias que hi ha avuy de Filipinas son molt contradictorias. En una part d'ellas se veu evident lo desitj de desacreditar á la primera autoritat d'aquella colonia, y aixó fa que no se 'ls hi donga tot lo crédit que pretenen. Diuben que la insurrecció s'extén molt depressa; que aixó ha obligat al general Blanco á distreure foras de las que operavan á Cavite, y que en la mateixa ciutat de Manila regna tanta alarma que s'ha cregut del cas reforsar las guardias de nit. Se culpa de tot á la debilitat del general Blanco pretenent que ho passí tot á sanch y á foch.

Dit militar, consultat pel govern, ha respost que 's desconfi de tota noticia procedent de Hong-Kong; que per las mateixas que surten de Manila no s'exerceix censura, y que hi ha una cosa que proba que no es tal com se diu lo increment de la insurrecció, y es que no s'ha interromput la comunicació telegráfica y telefónica de la capital ab las demás provincias. Parla seguidament de la victoria obtinguda á San Rafael (Cavite) dihent que pocas vegadas s'haurá vist que una columna causí tan gran número de baixas al enemich. Respecte á aquest punt del telégrama se diu que 'ls insurrectes tingueren més de 600 morts, número major al dels soldats victoriosos.

Per lo demás un periódich oficiós del Japó ha desmentit també la noticia posada en circulació en aquella colonia inglesa, segons la que 'ls japonesos de Filipinas eran víctimas de tota mena de vexacions per part de las autoritats espanyolas.

Resulta de tot que aquí ningú sab ni creu res. De lo que no 's dubta es de que nostres assumptos en l'extrém orient no van tot lo be que seria de desitjar.

MADRID, 1, á las 6'19 tarde. — Hi ha un telégrama oficial de Cuba en que 's comunica que una partida insurrecta atacá al poble de Jiguaní, situat en la trotxa de Júcaro á Moron, essent retrassada ab moltas pérduas. No ha ocorregut cap altra acció de guerra que tinga importancia.

Particularment telegrafian que Weyler continúa avansant cap al interior de Pinar del Rio, sense trobar fins ara cap partida que s'oposi á son pas. Lo que ha trobat son pobles reduhits per la insurrecció á la major miséria, haventse hagut de pendre sérias disposicions pera alliviarla.

S'ha disposat que cada columna reposi un dia després de dedicarne quatre á operacions, disposició que s'ha cregut necessaria pera atendre degudament á la salut dels soldats. Afegeix lo telégrama que 's creu en la Habana que Pinar del Rio será pacificada aviat.

Es objecte de comentaris la noticia propalada per la premsa yankee de que duas potencias europeas s'unirán als Estats Units pera alcansar la independencia de Cuba. Una de tais nacions sería Inglaterra, que facilitaría 'l diner

necessari pera la empresa. Ademés parlaria d' aquest projecte mister Cleveland en lo missatge que dirigirá al Congrés. Se creu que tot aixó no passa d' un canard laborant.

Lo que sembla resultar cert es que en un teatro de Nova-York, al apareixe en un espectacle la bandera espanyola, aquesta fou saludada á xiulets y obligada á retirar-se.

La *Gaceta* de la Habana publica un decret prohibint la exportació de tabaco cubá per tot altre port que 'l d' aquella capital.

MADRID, 1, á las 8'16 nit.—Sense altras noticias oficials de Cuba ni de Filipinas.

En los círculs polítichs se comentan las rebudas, pero especialment se parla de que es imminent una crisis ministerial, y que tal crisis no tardará en presentarse y en ser resolta més d' aquesta setmana. Surtirían del ministeri los ministros de Gracia y Justicia y d' Hisenda.

Los cabalistas apuran encara més la cosa y afirman que la crisis no será parcial, sino total; que cauran los conservadores y pu,arán los fusionistas. Ho apoyan en que ara 'ls lliberals disposarian de fondos y podrian facilitar á las cuestiones coloniales una solució honrosa, sense agotarlos. Los ministerials califican tot aixó de puras fantasías, y es lo probable que encertin. Ab tot, com aquí hi ha tanta gent que viu del empleo, no cal dir si 'ls rumors de crisis la preocupa y fa enrahonar.

Lo ministre d' Hisenda ha presentat á la firma de la Reyna Regent una combinació de personal afecte á aquell ministeri.

LIVERPOOL, 1, á las 8 matí.—COTONS. — Cotisém Middling 4 11132 diners.—Nova-York cotisan Middling upland disponible 7 11116 centaus.—Nova Orleans id. id. id. 7 318 centaus.—Savannah id. id. id. 6 15116 centaus.—Vendas Liverpool 10.000 balas. — Arribos ahir als ports dels Estats Units 60.000 balas.

Darreras noticias.

FRANSA.—*Paris*, 30 de Novembre. — Lo president de la República ha rebut avuy á Mr. Carrier Belleuse y als membres del comité de la exposició internacional de pintura que han anat á demanarli que honrés ab sa presencia la inauguració de la exposició, qual cerimonia tindrà lloch lo dissapte vinent á París.

Mr. Félix Faure ha acceptat la invitació que se li feya y ha promés assistir á la inauguració.

Ha rebut també lo president de la República á Mr. Paul Belon y á Mr. Paul Gers que li han fet entrega d' un exemplar especial de sa obra sobre 'l viatge dels soberans russos á Fransa.

Curs que ha seguit en la Bolsa de Madrid lo 4 per 100 Interior en lo dia 1, de las 2 á las 5 de la tarde.

Obra 62'05, 62'10 y tanca 62'05.

MADRID, 1, á las 11'1 nit.—Tanca fi mes 62'00. Molt escás negoci pero ofert per expectativa del extranger.

PARIS, 1, á las 4 tarde.—Tanca lo 4 per 100 Exterior á 58'75.

Impremta LA RENAIXENSA, Luclá, 18, baixos.